

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА**

**Факультет міжнародних відносин, політології та
соціології**

Кафедра політології

**Силабус курсу
ЄС ТА ЙОГО ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ**

Обсяг	5 кредити / 150 год.
Семестр, рік навчання	3-й, 2-й
Дні, час, місце	Згідно розкладу
Викладач (-і)	Кадук Наталя Іванівна – доцент кафедри політології, кандидат політичних наук, доцент
E-mail	kaduk.natalia@onu.edu.ua
КОМУНІКАЦІЯ	E-mail, очні зустрічі
Робоче місце	Французький б-р, 24/26, кафедра політології, ауд. 35/37
Консультації	Згідно графіку консультацій

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «ЄС та його політичні інститути» є Європейський Союз як політична система, а також особливості формування та функціонування його інститутів.

Пререквізити і постреквізити курсу

Пререквізити. Навчальна дисципліна «ЄС та його політичні інститути» базується на знаннях з таких дисциплін, як «Політичні інститути та процеси в Україні», «Політична глобалістика» та ін.

Постреквізити. Навчальна дисципліна «ЄС та його політичні інститути» є основою для вивчення дисципліни «Концепції європейської інтеграції».

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «ЄС та його політичні інститути» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань, практичних навичок та розвиток умінь щодо аналізу інтеграційних процесів в Європі та особливостей становлення наднаціональної інституційної системи ЄС. Забезпечення фахової підготовки здобувачів вищої освіти з питань європейської інтеграції з метою ефективної реалізації євроінтеграційного курсу України.

Завдання дисципліни

- Вироблення цілісного теоретичного бачення Європейського Союзу як політичної системи;
- формування у здобувачів вищої освіти системних знань про розбудову та функціонування інституційної системи ЄС;

<p>– ознайомлення з особливостями вироблення політики та процесом прийняття рішень в ЄС;</p> <p>– формування вмінь і навичок аналізу політичного процесу в ЄС.</p>
Очікувані результати
<p>ЗНАТИ: сутність, основні елементи та структуру політичної системи ЄС, а також відмінності її функціонування у порівнянні з традиційними політичними системами національних держав; мати уявлення про політичний процес в ЄС та шляхи його реалізації; знати логіку розвитку інтеграційних процесів в Європі та їх інституційно-правового оформлення; орієнтуватися в інституційній системі Європейського Союзу; розуміти правовий статус, організаційну структуру й функції інститутів і органів ЄС; знати особливості вироблення політики та процесу прийняття рішень в ЄС.</p> <p>ВМІТИ: використовувати здобуті знання про інституційну систему ЄС у вирішенні професійних завдань на практиці; самостійно аналізувати вплив інституційної системи ЄС на сучасну політику європейської інтеграції та критично оцінювати процеси європейської інтеграції.</p>
ОПИС КУРСУ
Форми і методи навчання
<p>Курс буде викладений у <i>формі</i> лекцій (26 год.) та практичних (24 год.), організації самостійної роботи студентів (100 год.).</p> <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>словесні:</i> лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії), розповідь, пояснення, бесіда, аналіз ситуацій, опитування; - <i>наочні:</i> використання мультимедійних презентацій, мап, схем; презентація студентами результатів власних досліджень; - <i>практичні:</i> практичні заняття, ділові та рольові ігри; різноманітні індивідуальні та групові завдання, робота в малих групах, індивідуальна дослідницька робота під час виконання творчого завдання, виконання тестових завдань, підготовка рефератів та доповідей, самостійна робота з першоджерелами, міжнародними документами та науковою літературою.
Зміст навчальної дисципліни
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.Європейський Союз як політична система</p> <p>Тема 1. Політична система Європейського Союзу</p> <p>Тема 2. Політичний процес в Європейському Союзі</p> <p>Тема 3. Шляхи реалізації політичного процесу в ЄС</p> <p>Тема 4. Європейське врядування</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Інституційна система ЄС</p> <p>Тема 5. Правові засади побудови та функціонування інституційної системи ЄС.</p> <p>Тема 6. Загальна характеристика інституційної системи Європейського Союзу.</p> <p>Тема 7. Основні інститути ЄС</p> <p>Тема 8. Консультативні, фінансові та міжінституційні органи ЄС</p> <p>Тема 9. Агентства та інші органи ЄС</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Вироблення політики та процес прийняття рішень в ЄС</p>

Тема 10. Особливості процесу вироблення політики в ЄС.

Тема 11. Середовище вироблення політики в ЄС

Тема 12. Процес прийняття рішень в ЄС

Тема 13. Процедури прийняття рішень в ЄС

Перелік рекомендованої літератури

1. Грубінко А.В. Європейський Союз після Brexit: продовження історії Моногр./ А.В. Грубінко, А.Ю. Мартинов. Терн.: Осадца Ю.В., 2021. 258 с.
2. Довідник з європейської інтеграції / [під ред. О. Б. Чернеги]. - Львів : Магнолія-2006, 2019. - 384 с.
3. Договір «Про заснування Європейського об'єднання вугілля та сталі» від 18 квітня 1951 р. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_026.
4. Договір про Європейський Союз від 07 лютого 1992 р. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029
5. Європейська інтеграція: навчальний посібник / ред. М.І. Макаренко, Л.І. Хомутенко. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. - 344 с.
6. Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра : навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. – Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 400 с.
7. Європейський Союз у ХХІ столітті: функціонування та розвиток: монографія / ред.: В.С. Загорський, О. Я. Красівський; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2016. – 631 с.
8. Європейський Союз: загальна інформація, організаційна структура, правова система : словник-довідник / уклад. Кононенко Ю. С., Лубко І. М. – Черкаси, 2019. – 290 с.
9. Задорожна С.М. Право ЄС : устрій та правопорядок / С.М. Задорожна, Н.В. Кирилюк, А.З. Маник; за заг. ред. С.М. Задорожної. Чернівці, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. 232 с.
10. Кірик А. Реформування інституційної системи Європейського Союзу за Лісабонським договором *Університетські наукові записки*. 2021. № 6 (84). С. 175-186. URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/84_175-186/pdf
11. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
12. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС: монографія / Т.В. Комарова. – Харків: Право, 2018. – 528 с.
13. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text
14. Право Європейського Союзу: підручник / за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 9-те, змінене і допов. - Харків: Право, 2019. – 442 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Pravo-ievropeyskoho-soiuzu.pdf>
15. Прокопенко Л. Л. Інституційна система ЄС : навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, Н. М. Рудік. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. – 226 с.

16. Суд Європейського Союзу: правовий статус та особливості реалізації правотворчої функції: монографія / Ірина Яворська, Михайло Микієвич; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім Івана Франка, 2017. - 248 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного, періодичного та підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – ЗАЛІК

Методи	Критерії оцінювання	Бали
Робота під час практичних занять, над аналітичними завданнями, індивідуальними або груповими завданнями тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури; здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку.	7
Робота індивідуальними навчально-дослідними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти коли зміст відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам; під час презентації, чітко та стисло викладено основні результати дослідження, використано ілюстративний матеріал, надано повні та обґрунтовані відповіді на питання.	16
Тестування окремих тем до	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу	0,5

Самостійна робота студентів.

Опрацювання додаткової літератури. Складання конспекту. Підготовка за переліком питань до практичного заняття. Підготовка за переліком питань для самостійної роботи. Підготовка індивідуальних завдань (реферат, есе, презентація).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль		Сума балів
Практичні заняття: 12*7 б.	Індивідуальне самостійне завдання	
84	16	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності

Регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.